

Identificació de l'assignatura

Assignatura	22101 - Pensament i Contextos Educatius Contemporanis
Crèdits	2,04 de presencials (51 hores) 3,96 de no presencials (99 hores) 6 de totals (150 hores).
Grup	Grup 2, 1S, GEDP, GEP2 (Campus Extens)
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
Juan José Burgués Mestre juanjose.burgues@uib.es	17:00h	18:00h	Dijous	25/09/2014	30/07/2015	C108

Contextualització

L'assignatura *Pensament i contextos educatius contemporanis* forma part del bloc de formació bàsica dels estudis de Grau d'Educació Primària, en la matèria *Bases teòriques, històriques i institucionals* del mòdul *Processos i contextos educatius*.

La matèria en la qual s'insereix l'assignatura *Pensament i contextos educatius contemporanis* pretén facilitar la comprensió del fenomen educatiu i dels processos educacionals, així com els seus efectes en l'ésser humà i en el sistema sociocultural, oferint a l'alumnat les bases, conceptuals i analítiques, per a la construcció d'una estructura científica del coneixement educatiu que expliqui, descrigui, analitzi, valori, critiqui i predigui el fet educatiu per tal de normativizar i fonamentar la intervenció educativa del futur professional de l'educació: saber (epistemologia i ciència), saber fer (mètodes, procediments i tècniques) i saber per a què fer (ètica, moral i deontologia professional). Des d'una perspectiva teòrica i històrica, preveu l'adquisició: del suficient bagatge terminològic i conceptual; dels contexts i institucions naturals i socioculturals (formals, no formals i informals) en els quals es desenvolupa l'educació; dels processos que es desenvolupen en els esmentats contexts i els agents que intervenen en els esmentats processos; de la relació i la comunicació educativa; dels principis, finalitats i valors als quals s'orienta la funció educadora; de les teories, corrents i moviments educatius més rellevants i representatius de la nostra època; de l'evolució històrica del sistema educatiu espanyol; i, d'una visió actual i prospectiva dels principals problemes a què ha de fer front l'escola i l'educació del segle XXI, així com de les solicions i innovacions que s'oferten als esmentats problemes des de diversos àmbits. Es tracta, en definitiva, que l'alumnat tingui una base teòrica i pràctica, global i holística, dels processos educatius que es duen a terme en els diferents contexts formals, no formals i informals de l'educació, prestant especial atenció a l'etapa d'educació primària.

Requisits

No hi ha requisits previs.

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	22101 - Pensament i Contextos
Grup	Educatus Contemporanis
Guia docent	Grup 2, 1S, GEDP, GEP2
Idioma	B
	Català

No obstant això, s'aconseilla que les assignatures siguin cursades d'acord a l'ordre establert en el propi pla d'estudis.

Essencials

No s'exigeixen requisits acadèmics, excepte motivació per aprendre i compartir experiències formatives.

Competències

Les competències que s'incorporen a aquesta assignatura, en tant que coneixements, habilitats, disposicions i conductes, es dirigeixen a aconseguir diferents resultats d'aprenentatge relacionats amb els plantejaments teòrics, epistemològics, històrics i pràctics de l'assignatura.

Específiques

- * Analitzar el llenguatge educatiu i precisar la terminologia i conceptes bàsics al voltant del significant "educació". [1.2.7].
- * Coneixer les teories educatives contemporànies i la seva vigència en les pràctiques institucionals actuals. [1.2.8].
- * Conèixer el sistema educatiu al nostre país i la seva evolució històrica, així com els condicionants polítics i legislatius de l'activitat educativa. [1.2.9].

Genèriques

- * Conèixer els fonaments de l'educació primària, la seva relació interdisciplinària, els criteris d'avaluació i el cos de coneixements didàctics entorn dels procediments d'ensenyament i aprenentatge respectius, relacionant tot això amb l'educació infantil. [1.2.2].
- * Analitzar la pràctica docent i les condicions institucionals que l'emmarquen, així com les organitzacions no formals i informals d'educació que atenen aquesta etapa. [1.2.4].
- * Prendre consciència i valorar l'abast, les implicacions i dificultats de la professió docent al món actual i potenciar una actitud positiva davant de la formació continuada, entenent que el fet educatiu és una tasca permanent, sempre inacabada. [1.2.5].
- * Conèixer els processos d'interacció i comunicació a l'aula i el rol del professor com a facilitador dels mateixos. [1.2.10].
- * Promoure el treball i l'esforç individual i cooperatiu. [1.2.12].
- * Conèixer i desenvolupar una metodologia activa, participativa, crítica i creativa que permeti el desenvolupament d'una educació integral. [1.2.16].
- * Conèixer i aplicar metodologies i tècniques bàsiques d'investigació educativa sobre la pròpia pràctica docent. [1.2.17].
- * Conèixer i aplicar experiències innovadores en educació primària i desenvolupar actituds de canvi. [1.2.21].

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Continguts temàtics

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	22101 - Pensament i Contextos Educatius Contemporanis
Grup	Grup 2, 1S, GEDP, GEP2
Guia docent	B
Idioma	Català

Bloc 1. L'educació com a objecte d'estudi i el desenvolupament del coneixement educatiu: les Ciències de l'Educació.

1.1. Nociions bàsiques sobre l'educació.

Bloc 2. Teories, pensaments i moviments educatius contemporanis i la seva vigència actual: innovació educativa.

2.1. Antecedents dels moviments de renovació educativa contemporanis: les primeres teories de la modernitat pedagògica.

2.2. Pensament i realitzacions innovadores del moviment de l'Escola Nova.

2.3. Idees i experiències educatives del socialisme.

2.4. Les corrents educatives antiautoritàries.

2.5. El moviment desescolaritzador: les crítiques a la institució escolar.

2.6. Les teories personalistes: l'optimisme en l'educació com a procés emancipador.

Bloc 3. Institucions, espais i contextos educatius contemporanis.

3.1. El naixement institucional dels sistemes educatius contemporanis: el sistema educatiu espanyol.

3.2. L'educació formal: l'escola com a institució i els condicionants polítics i legislatius de l'activitat educativa en l'educació primària.

3.3. L'educació fora del marc escolar al llarg de la història

3.4. L'educació no formal i informal: contexts, agències, programes i agents educatius.

3.5. Reptes de l'educació: problemes actuals i perspectives de futur.

Metodologia docent

La metodologia docent que es seguirà per a facilitar la consecució als alumnes de les competències previstes en l'assignatura *Pensament i contextos educatius contemporanis* constarà de: exposicions de part dels continguts pel professor, pels alumnes i a través de la projecció de documentals; així mateix es fomentarà tant el treball individual com en equip mitjançant activitats presencials i no presencials com exposicions orals, lectures, comentaris de text, participació en fòrums i debats, ús de xaxes socials, etc., tant dels continguts propis de l'assignatura com d'altres temes d'actualitat educativa que puguin ser d'interès al llarg del curs. Es disposarà d'una aula virtual pròpia de l'assignatura amb diverses eines de comunicació (missatgeria global, tauler d'anuncis, fòrum, etc.), materials diversos per treballar l'assignatura (lectures, audiovisuals, glossari, etc.), espais per allliurament o la realització de les activitats individuals i grupals, etc., per tal de facilitar l'aprenentatge dels alumnes.

Activitats de treball presencial

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Exposició dels continguts	Grup gran (G)	Apropament als continguts de l'assignatura per part dels alumnes a partir d'exposicions orals del professor, del visionat de documentals, comentaris de texts, debats, etc.	32
Classes pràctiques	Treball sobre els continguts i	Grup mitjà (M)	Realització d'activitats diverses per part dels alumnes de forma individual i grupal per tal d'aprofundir en els continguts de l'assignatura sota la supervisió del professor.	16

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	22101 - Pensament i Contextos
Grup	Educatus Contemporanis
Guia docent	Grup 2, 1S, GEDP, GEP2
Idioma	B
	Català

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
	exposicions dels grups de treball		Es realitzaran comentaris de texts i de documentals, debats, així com també les exposicions orals dels treballs dels grups reduïts de feina, assignats en iniciar-se el curs, de part dels continguts de la matèria.	
Avaluació	Prova d'avaluació	Grup gran (G)	Avaluació escrita dels continguts teòrics i pràctics de l'assignatura. La prova podrà constar de preguntes breus o d'opció múltiple, de desenvolupament i d'un comentari de text.	3

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informarà els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Activitats de treball no presencial

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Aprofundiment i estudi	Després de les exposicions orals per part del professor i dels companys de classe, l'alumne haurà d'aprofundir en cada un dels temes del Bloc 1 i 2 de continguts de l'assignatura a partir de les lectures obligatòries i les recomanades a tal fi, així com també en la preparació de comentaris de text. Els coneixements assolits individualment seran evaluats en la prova final d'avaluació abans esmentada (50% de la nota final).	59
Estudi i treball autònom individual	Treball individual	Els alumnes hauran d'aprofundir individualment i autònoma en el coneixement de part dels continguts de l'assignatura (Bloc 3) a través d'unes lectures específiques. Els coneixements assolits individualment seran evaluats a través d'un qüestionari específic de les lectures, disponible a l'aula virtual, així com també de la valoració, ànalisi i comprensió crítica que d'elles en facin (25% de la nota final).	20
Estudi i treball autònom en grup	Treball en grup	Cada grup haurà de preparar, de forma conjunta, la presentació de part dels continguts dels temes del Bloc 2 de continguts (que s'hauran de lliurar al professor amb antelació a la seva exposició a classe). Els treballs dels grups seran evaluats a partir del material lliurat i de la posterior exposició a classe (25% de la nota final).	20

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscs específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	22101 - Pensament i Contextos
Grup	Educatus Contemporanis
Guia docent	Grup 2, 1S, GEDP, GEP2
Idioma	B
	Català

L'assignatura *Pensament i contextos educatius contemporanis* consta de diverses proves d'avaluació al llarg del semestre tant del treball individual com grupal (prova final escrita, qüestionaris de lectures, treballs grupals i exposicions). Les proves d'avaluació recuperables s'han d'aprovar per a poder fer mitja.

La presència d'errades ortogràfiques i/o gramaticals a qualsevol activitat acadèmica lliurada per l'alumnat serà qualificada negativament.

Qualsevol actitud que obstaculitzi les dinàmiques de l'aula podrà tenir repercussió sobre la nota final de l'assignatura, i podrà ser motiu de desqualificació.

L'alumnat ha de ser conscient que el plagi d'alguna part o de la totalitat d'un treball, així com copiar a un examen, és motiu de desqualificació; en aquest cas s'haurà de repetir el treball o examen i haurà d'esperar-se a la següent convocatòria.

Prova d'avaluació

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Altres procediments (recuperable)
Descripció	Avaluació escrita dels continguts teòrics i pràctics de l'assignatura. La prova podrà constar de preguntes breus o d'opcíó múltiple, de desenvolupament i d'un comentari de text.
Criteris d'avaluació	- Adequació de les aportacions teòriques i de les fonts documentals utilitzades. - Profunditat i rigor en l'ús dels conceptes bàsics. - Pertinència, claredat i originalitat en l'exposició. - Presència i coherència dels aspectes teòrics. - Profunditat en l'anàlisi i la reflexió. - Maneig de la terminologia pròpia de les temàtiques tractades. - Anàlisi, comprensió i reflexió crítica de les lectures realitzades.

Percentatge de la qualificació final: 50% amb qualificació mínima 5

Treball individual

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Altres procediments (recuperable)
Descripció	Els alumnes hauran d'aprofundir individualment i autònoma en el coneixement de part dels continguts de l'assignatura (Bloc 3) a través d'unes lectures específiques. Els coneixements assolits individualment seran avaluats a través d'un qüestionari específic de les lectures, disponible a l'aula virtual, així com també de la valoració, anàlisi i comprensió crítica que d'elles en facin (25% de la nota final).
Criteris d'avaluació	- Adequació de les aportacions teòriques i de les fonts documentals utilitzades. - Profunditat i rigor en l'ús dels conceptes bàsics. - Pertinència, claredat i originalitat en l'exposició. - Presència i coherència dels aspectes teòrics. - Profunditat en l'anàlisi i la reflexió. - Maneig de la terminologia pròpia de les temàtiques tractades. - Anàlisi, comprensió i reflexió crítica de les lectures realitzades.

Nota: s'avaluarà a través d'un qüestionari específic sobre els continguts de les lectures, i de la valoració, anàlisi i comprensió crítica que d'elles se'n facin.

Percentatge de la qualificació final: 25% amb qualificació mínima 5

Treball en grup

Modalitat	Estudi i treball autònom en grup
Tècnica	Altres procediments (no recuperable)
Descripció	Cada grup haurà de preparar, de forma conjunta, la presentació de part dels continguts dels temes del Bloc 2 de continguts (que s'hauran de lliurar al professor amb antelació a la seva exposició a classe). Els treballs

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	22101 - Pensament i Contextos
Grup	Educatus Contemporanis
Guia docent	Grup 2, 1S, GEDP, GEP2
Idioma	B
	Català

dels grups seran evaluats a partir del material lliurat i de la posterior exposició a classe (25% de la nota final).

Criteris d'avaluació - Equilibri en la participació de tots els membres del grup. - Adequació del ritme de l'exposició. - Adequació de l'ordre dels continguts. - Claredat en l'exposició dels continguts per a la seva comprensió. - Grau de preparació de la matèria per a fer l'exposició.

Nota: s'avaluarà a partir del materials lliurats i les exposicions realitzades.

Percentatge de la qualificació final: 25%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Bibliografia bàsica

Carreño Rivero, Myriam (ed.); Colmenar Orzaes, Carmen; Egido Gálvez, Inmaculada; Sanz Fernández, Florentino. *Teorías e instituciones contemporáneas de educación*. Madrid: Síntesis, 2000.

Colom, Antoni J.; Domínguez, Emilia; Sarramona, Jaume. *Formación básica para los profesionales de la educación. Procesos y contextos educativos*. Madrid: Editorial Planeta SA [Ciencias Sociales, Ariell], 2011.

Negrín Fajardo, Olegario; Vergara Ciordia, Javier. *Teorías e instituciones contemporáneas de educación*. Madrid: Editorial Centro de Estudios "Ramón Areces", 2003.

Pozo Andrés, María del Mar del (ed.); Álvarez Castillo, José Luis; Luengo Navas, Julián; Otero Urtaza, Eugenio. *Teorías e instituciones contemporáneas de la educación*. Madrid: Biblioteca Nueva, 2004.

Trilla Bernet, Jaume. (coord.). *El legado pedagógico del siglo XX para la escuela del siglo XXI*. Barcelona: Graó, 2001.

Bibliografia complementària

AA. VV. *Condicionamientos sociopolíticos de la educación*. Barcelona: CEAC, 1985.

AA. VV. *Génesis de los sistemas educativos nacionales*. Madrid: UNED, 1989.

AA. VV. *Pedagogías del siglo XX*. Barcelona: Editorial cisspraxis SA [Cuadernos de Pedagogía. Especial 25 años], 2000.

Alumnes de Barbiana. *Carta a una mestra* [Pròleg de Miquel Martí]. Vic: Eumo Editorial [Col·lecció Textos Pedagògics, 36], 1998.

Alumnos De La Escuela De Barbiana. *Contraescuela*. Bilbao: Zero, 1973.

Amorós, P.; Ayerbe, P. (Ed.). *Intervención educativa en inadaptación social*. Madrid: Síntesis, 2000.

Apple, M. W.; Beane, J. A . *Escuelas democráticas*. Madrid: Morata, 1999.

Ariès, Philippe. *El niño y la vida familiar en el Antiguo Régimen*. Madrid: Taurus Ediciones, 1987.

Aznar, P. [et. alt.]. *La educación en el pensamiento y la acción*. Valencia: Tirant lo Blanch, 2010.

Baranow, S. P. [et. alt.]. *Manual de pedagogía soviética*. Barcelona: Laertes, 1987.

Bárcena, F.; Melich, J. C. *La educación como acontecimiento ético*. Barcelona: Paidós, 2000.

Blanco, Rogelio. *La pedagogía de Paulo Freire*. Madrid: Endymion, 1993.

Blanco, I.; Gomà, R. *Gobiernos locales y redes participativas* . Barcelona: Ariel, 2002.

Bosch Font, F. *Los fines y la gestión del sistema educativo español*. Madrid: Instituto de Estudios Económicos, 1987.

Bowen, James. *Historia de la educación occidental. III El occidente moderno, siglos XVII-XX*. Barcelona: Herder, 1985.

Bowen, James; Hobson, Peter R. *Teorías de la educación. Innovaciones importantes en el pensamiento educativo occidental*. México: Noriega-Limus, 1991.

Brenkiza, W. *Educación y Pedagogía en el cambio cultural*. Barcelona: PPU, 2007.

Burgos Velasco, José Manuel. *Reconstruir la persona: ensayos personalistas*. Madrid: Ediciones Palabra SA [Biblioteca Palabra, 37], 2009.

Cambi, Franco. *Las pedagogías del siglo XX*. Madrid: Editorial Popular SA, 2006.

Capitán Díaz, Alfonso. *Historia del pensamiento pedagógico en Europa (Desde sus orígenes al precientíficismo pedagógico de J.F. Herbart)*. Madrid: DYKINSON, 1984.

Capitán Díaz, Alfonso. *Historia del pensamiento pedagógico en Europa. II Pedagogía contemporánea*. Madrid: DYKINSON, 1986.

Capitán Díaz, Alfonso. *Historia de la Educación en España. II. Pedagogía contemporánea*. Madrid: Dykinson, 1994.

Capitán Díaz, Alfonso. *Educación en la España contemporánea*. Barcelona: Ariel Educación, 2000.

Castillejo, J. L. *Nuevas perspectivas en las ciencias de la educación*. Madrid: Anaya, 1985.

Castillejo, J. L.; Colom, A. J.; Vázquez, G.; Sarramona, J. *Teoría de la educación*. Madrid: Taurus, 1994.

Colom, Antoni J. [et. alt.]. *Lectura del discurso pedagógico actual*. Palma de Mallorca: Edicions Embat, 1979.

Colom, Antoni J. «Els significats de J. F. Herbart en el 150 aniversari de la publicació de l'*Esbós*», *Annals (Serie Humanitats)*, [Palma], núm. 1 (1986), pp. 227-254.

Colom, Antoni J. *Modelos de intervención socieducativa*. Madrid: Narcea, 1992.

Colom, Antoni J. *Desarrollo sostenible y educación para el desarrollo*. Barcelona: Octaedro, 2000.

Colom, Antoni J. *La (de)construcción del conocimiento pedagógico*. Barcelona: Paidós, 2002.

Colom, Antoni J. (coord.). *Teorías e instituciones contemporáneas de la educación*. Barcelona: Ariel, 2002.

Colom, Antoni J.; Domínguez, Emilia. *Introducción a la política de la educación*. Barcelona: Ariel, 1997.

Colom, Antoni J.; Núñez, L. *Teoría de la educación*. Madrid: Síntesis Educación, 2001.

Coombs, Ph. *La crisis mundial de la educación*. Madrid: Santillana, 1985.

Compayré, Gabriel. *Herbart. La educación a través de la instrucción*. México: Trillas; Alcalá de Guadaíra (Sevilla): Eduforma [Biblioteca Grandes Educadores, 8], 2005.

Corzo Toral, José Luis. *Lorenzo Milani, maestro cristiano: análisis espiritual y significación pedagógica*. Salamanca: Universidad Pontificia de Salamanca, Servicio de Publicaciones, 1981.

Cuéllar Pérez, Hortensia. *Froebel. La educación del hombre*. México: Trillas; Alcalá de Guadaíra (Sevilla): Eduforma [Biblioteca Grandes Educadores, 6], 2005.

Danilchenko, MihailGerasimovich. «Pavel Petrovich Blonsky (1884-1941), *Prospects: the quarterly review of comparative education* [Paris, UNESCO: International Bureau of Education], vol. XXIII , nº 1-2 (1993), p. 113-124.

Decroly, Ovide. *La funció de globalització i altres escrits*. Barcelona: Eumo [Col·lecció Textos Pedagògics, 10], 1987 (1992).

Delgado Criado, Buenaventura (coord.). *Historia de la educación en España y América. Volumen III. La educación en la España contemporánea (1789-1975)*. Madrid: Ediciones Morata SL, 1994.

Delors, J. (dir.). *La educación encierra un tesoro. Informe a la UNESCO de la Comisión Internacional para el siglo XXI*. Madrid: Santillana-Unesco, 1996.

Dewey, John. *Democràcia i escola* [Pròleg de Jaume Carbonell]. Vic: Eumo Editorial [Col·lecció Textos Pedagògics, 5], 1985.

Dewey, John. *Cómo pensamos. Nueva exposición de la relación entre pensamiento reflexivo y proceso educativo*. Barcelona: Paidós, 1989.

Dewey, John. *Antología socio-pedagógica* [Estudio introductorio de María del Mar del Pozo Andrés y Antonio Molero Pintado]. Madrid: Ciencias de la Educación Preescolar y Especial [Clásicos CEPE, 9], 1994.

Dewey, John. *Democracia y educación. Una introducción a la filosofía de la educación*. Madrid: Morata [Pedagogía. Raíces de la memoria], 2004 (6ª edición).

Dewey, John. *Experiencia y educación* [Edición y estudio introductorio de Javier Sáenz Obregón]. Madrid: Biblioteca Nueva, 2004.

Díaz, Carlos. *Emmanuel Mounier. Un testimonio luminoso*. Madrid: Ediciones Palabra SA, 2000.

Dietrich, Theo. *Pedagogía socialista. Origen, teorías y desarrollo de la concepción marxiana de la formación*. Salamanca: Ediciones Sigueme, 1976.

Domínguez Rodríguez, Emilia. *Política y Educación. El caso de España y Portugal*. Salamanca: Hespérides, 1996.

Domingo Moratalla, Agustín. *Un humanismo del siglo XX: el personalismo*. Madrid: Editorial Cincel SA, 1985.

Domanget, Maurice. *Los grandes socialistas y la educación. De Platón a Lenin*. Madrid: Fragua, 1972.

Egorov, Semion Filippovich. «León Nikolaievich Tolstoi (1828-1910)», *Perspectivas. Revista trimestral de educación comparada* [París, UNESCO: Oficina Internacional de Educación], vol. XVIII, núm. 3 (1988), pp. 663-675.

Escolano Benito, Agustín (dir.). *Leer y escribir en España. Doscientos años de alfabetización*. Madrid: Fundación Germán Sánchez Ruiperez, 1992.

Escolano Benito, Agustín. *La educación en la España contemporánea. Políticas educativas, escolarización y culturas pedagógicas*. Madrid: Biblioteca Nueva, 2002.

Escolano Benito, Agustín (dir.). *Historia ilustrada de la escuela en España. Dos siglos de perspectiva histórica*. Madrid: Fundación Germán Sánchez Ruiperez, 2006.

Espigares, Tiscar. *Lorenzo Milani*. Madrid: Editorial CCS, 1995.

Etxeberria, F. *Política educativa en la Unión Europea* . Barcelona: Ariel, 2000.

Faure, Edgar [et. alt.]. *Aprender a ser: la educación del futuro* . Madrid: Alianza, UNESCO [Colección Universidad, 33], 1991 (9ª edición).

Feito Alonso, R. *Los retos de la escolaridad obligatoria*. Barcelona: Ariel, 2000.

Fermoso, P. *Teoría de la educación*. Mèxic: Trillas, 1981.

Fernández Enguita, M. *Integrar o segregar. La enseñanza secundaria en los países industrializados.* Barcelona: Laia, 1985.

Fernández Soria, José M. *Cultura y libertad. La educación en las Juventudes Libertarias.* Valencia: Universitat de Valencia, 1996.

Fernández Soria, José M. *Manual de política y legislación educativas.* Madrid: Síntesis, 1999.

Fernández Soria, José M. *Estado y educación en la España contemporánea.* Madrid: Síntesis, 2002.

Ferrer i Guàrdia, Francesc. *L'Escola Moderna* [Pròleg de Pere Solà]. Vic: Eumo Editorial [Col·lecció Textos Pedagògics, 22], 1990.

Ferrer i Guàrdia, Francesc. *La Escuela Moderna* [Estudio preliminar de Luis M. Lázaro, Jordi Monés y Pere Solà]. Madrid: Biblioteca Nueva [Memoria y crítica de la educación. Serie Clásicos de la Educación, 27], 2010.

Filonov, G. N. «Anton Makarenko (1888-1939)», *Prospects: the quarterly review of comparative education* [Paris, UNESCO: International Bureau of Education], vol. XXIV , nº 1-2 (1994), p. 77-91.

Freinet, Célestin. *Per l'escola del poble.* Barcelona: Eumo [Col·lecció Textos Pedagògics, 23], 1990.

Freire, Paulo. *L'educació com a pràctica de la llibertat* [Pròleg de Jaume Botey]. Vic: Eumo Editorial [Col·lecció Textos Pedagògics, 14], 1987.

Freire ,Paulo. *Pedagogía del oprimido.* Madrid: Siglo XXI [Educación], 1997 (14ª edición).

Freire, Paulo. *Pedagogía de la indignación.* Madrid: Morata [La Pedagogía hoy], 2001.

Freire, Paulo. *Pedagogia de l'autonomia* [Estudi preliminari de Fernando Hernández]. Valencia: Crec, 2003.

Freire, Paulo. *La educación como práctica de la libertad.* Madrid: Siglo XXI [Educación], 2007 (12ª edición).

Freire, Paulo. *Pedagogía de la esperanza: un reencuentro con la pedagogía del oprimido* [Prólogo de Carlos Núñez Hurtado, notas de Ana María Araújo Freire]. México DF: Siglo XXI [Educación], 2007 (7^a edición).

Freire, Paulo. *Acció cultural per a la llibertat* [Estudi preliminari de Consol Aguilar Rodenas]. Xàtiva: Crec [Biblioteca Paulo Freire, 29], 2011.

Fröbel, Friedrich. *L'educació de l'home i el jardí d'infants* [Pròleg de Marta Mata i Pepa Òdena]. Vic: Eumo Editorial [Col·lecció Textos Pedagògics, 19], 1989.

Fullan, M; Hargreaves, A. *¿Hay algo por lo que merezca la pena luchar en la escuela?*. Sevilla: MCEP, 1997.

Gadotti, Moacir. *Historia de las ideas pedagógicas.* México, Buenos Aires: Siglo XXI Editores, 2005 (6ª edición).

Gajardo, Marcela. «Ivan Illich (1926-)», *Perspectivas. Revista trimestral de educación comparada* [París, UNESCO: Oficina Internacional de Educación], vol. XXIII, núm. 3-4 (1993), pp. 808-821.

García Carrasco, J. (coord.). *Educación de adultos.* Barcelona: Ariel: 1997.

Gerhardt, Heinz-Peter. «Paulo Freire (1921-1997)», *Perspectivas. Revista trimestral de educación comparada* [París, UNESCO: Oficina Internacional de Educación], vol. XXIII, núm. 3-4 (1993), pp. 463-484.

Gimeno Sacristán, J. *La educación obligatoria: su sentido educativo y social.* Madrid: Morata, 1999.

Giner de los Ríos, Francisco. *Antología pedagógica.* Madrid: Santillana, 1977.

Giner de los Ríos, Francisco. *Ensayos sobre educación.* Madrid: Alianza, 1969.

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	22101 - Pensament i Contextos
Grup	Educatus Contemporanis
Guia docent	Grup 2, 1S, GEDP, GEP2
Idioma	B
	Català

Giroux , H. A. *La escuela y la lucha por la ciudadanía*. México: Siglo XXI, 1993.

Gómez y Rodríguez de Castro, F.; Tiana Ferrer, A.; Vico Monteoliva, M.; Morgenstern, S.; Abellán, J. *Socialismo y sistemas educativos* . Madrid: UNED, 2002 (1ª edición, 5ª impresión).

González Lucini, F. *La educación como tarea humanizadora. De la teoría pedagógica a la práctica educativa*. Madrid: Anaya: 2001.

González-Agàpito, Josep (ed.). *L'Escola Nova Catalana, 1900-1939*. Vic: Eumo Editorial [Col·lecció Textos Pedagògics, 32], 1992.

Goodman, Paul. *La deseducación obligatoria*. Barcelona: Fontanella, 1973.

Gramsci, Antonio. *La alternativa pedagógica*. Barcelona: Nova Terra, 1976.

Guichot Reina, Virginia. *Democracia, ciudadanía y educación. Una mirada crítica sobre la obra pedagógica de John Dewey* . Madrid: Editorial Biblioteca Nueva [Memoria y crítica de la educación, 10], 2003.

Hannoun, Hubert. *Ivan Illich o la escuela sin sociedad*. Barcelona: Ediciones Península [Ediciones de Bolsillo, 493], 1976.

Heiland, Helmut. «Friedrich Fröbel (1872-1852)», *Perspectivas. Revista trimestral de educación comparada* [París, UNESCO: Oficina Internacional de Educación], vol. XXIII, núm. 3-4 (1993), pp. 501-519.

Hemmings, Ray. *Cincuenta años de libertad. Las ideas de A. S. Neill y la escuela de Summerhill*. Madrid: Alianza, 1975.

Herbart, Johann Friedrich. *Pedagogía general derivada del fin de la educación* [Estudio preliminar de Joaquín García Carrasco]. Barcelona: Humanitas [Biblioteca Humanitas de Historia del Pensamiento, Serie Historia del Pensamiento], 1983.

Herbart, Johann F. *Esbós per a un curs de pedagogia* [Pròleg de Antoni J. Colom]. Vic: Eumo Editorial [Col·lecció Textos Pedagògics, 12], 1987.

Hilgenheger, Norbert. «Johann Friedrich Herbart (1776-1841)», *Prospects: the quarterly review of comparative education* [Paris, UNESCO: International Bureau of Education], vol. XXIII , nº 3-4 (1993), p. 649-664.

Holt, John. *El porqué del fracaso escolar*. Buenos Aires: Ediciones Troquel [Biblioteca El Tema del Hombre], 1967.

Holt, John. *Cómo aprenden los niños pequeños y los escolares*. Buenos Aires: Paidós, [Biblioteca del educador contemporáneo, 182] 1974.

Holt, John. *El fracaso de la escuela*. Madrid: Alianza Editorial SA [El libro de bolsillo. Humanidades, 667], 1987 (4ª edición),

Houssaye, Jean (dir.). *Quinze pedagogos. La seva influència avui*. Barcelona: UOC/Proa, 1995.

Husen, Torsten. *La sociedad educativa*. Salamanca: Ediciones Anaya [Ciencias de la Educación], 1978.

Husen, Torsten. *La escuela a debate: problemas y futuro*. Madrid: Narcea SA Ediciones [Educación Hoy. Estudios], 1981 .

Husen, Torsten. *Nuevo análisis de la sociedad del aprendizaje*. Barcelona: Paidós, 1988.

Ibáñez Martín, J. A. (ed.). *La filosofía de la educación hoy*. Madrid: Dykinson, 1991.

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	22101 - Pensament i Contextos
Grup	Educatus Contemporanis
Guia docent	Grup 2, 1S, GEDP, GEP2
Idioma	B
	Català

Illich, Ivan [et. alt.]. *Crisis en la didáctica*. Rosario: Axis [Aportes de teoría y práctica de educación, 4], 1975.

Illich, Ivan. *Educación sin escuelas*. Barcelona: Edicions 62, 1975.

Illich, Ivan. *La convivencialidad*. Barcelona: Barral Editores, 1975.

Illich, Ivan. *La sociedad desescolarizada*. Barcelona: Barral Editores, 1978.

Imbernón, Francesc. (coord). *La educación del siglo XXI. Los retos del futuro inmediato*. Barcelona: Graó, 1999.

Iyanga Pendi, Augusto. *La educación contemporánea. Teorías e instituciones*. València: Nau Llibres, 1996.

Jouvenet, Louis-Pierre. *Rousseau: pedagogía i política*. Alcalá de Guadaira: Eduforma; México DF: Trillas [Biblioteca Grandes Educadores, 3], 2005.

Lawson, Douglas E.;Lean,Arthur E. (compiladores). *John Dewey: visión e influencia de un pedagogo*. Buenos Aires: Nova [Biblioteca Nova de Educación], 1971.

Luzuriaga, Lorenzo. *Pedagogía social y política*. Buenos Aires: Losada, 1965.

Luzuriaga, Lorenzo. *Pestalozzi. Vida y obras*. Madrid: Ciencias de la Educación Preescolar y Especial [Clásicos CEPE, 2], 1992.

Luzuriaga, Lorenzo. *La escuela nueva pública* [Prólogo de Claudio Lozano Seijas]. Madrid: Losada, 2002.

Makarènko, Anton S. *Banderas en las torres*. Barcelona: Planeta [Populares Planeta], 1977.

Makarènko, Anton S. *Colectividad y educación*. Madrid: Nuestra Cultura Editorial [Colección Mano y Cerebro, 7. Serie pedagogía], 1979.

Makarènko, Anton S. *La educación infantil* [Prólogo de Marta Mata]. Madrid: Nuestra Cultura [Colección Mano y Cerebro, 1], 1980.

Makarenko, Anton S. *Poema pedagógico*. Madrid: Ediciones Akal, 2001.

Makarènko, Anton S. *Poema pedagògic* [Pròleg de Jaume Trilla]. Vic: Eumo Editorial [Col·lecció Textos Pedagògics núm. 44], 2006.

Manacorda, Mario Alighiero. *Marx y la pedagogía moderna*. Barcelona: Oikos-Tau SA Ediciones, 1979 (2ª edición).

Marchesi, Álvaro. *Controversias en la educación española*. Madrid: Alianza, 2000.

Marchesi, Álvaro; Martín, E. *Calidad de la enseñanza en tiempos de cambio*. Madrid: Alianza, 1988.

Mardones, J. M. *Desafíos para recrear la escuela*. Madrid: PPC, 1997.

Martí, Miquel. *El mestre de Barbiana* [Nadal, La Llar del Llibre, 46]. Barcelona: Hogar del Libro, 1981 (2ª edición).

Martínez Martín, M.; Bujons, C. *Un lugar llamado escuela en la sociedad de la información y de la diversidad*. Barcelona: Ariel, 2001.

Martínez Martín, M.; Puig, J. M. *Educación moral y democracia*. Barcelona: Alertes, 1989.

Marx, Karl; Engels, Friedrich. *Textos sobre educación y enseñanza*. Madrid: Alberto Corazón [Comunicación, 64], 1978.

Mayordomo Pérez, Alejandro. *Perspectivas de la política educativa española*. Valencia: Universitat de València, 1985.

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	22101 - Pensament i Contextos
Grup	Educatus Contemporanis
Guia docent	Grup 2, 1S, GEDP, GEP2
Idioma	B
	Català

Mayordomo Pérez, Alejandro. *Socialización, educación social y clases populares. Estudios históricos.* Valencia: Universitat de València, 1995.

Mayordomo Pérez , Alejandro (coord.). *Estudios sobre la política educativa durante el franquismo.* Valencia: Universitat de València, 1999.

MEC. *Historia de la Educación en España. Textos y Documentos. Vol. I. Del despotismo ilustrado a las Cortes de Cádiz* [Introducción de E. Guerrero Salom]. Madrid: Publicaciones MEC, 1979.

MEC. *Historia de la Educación en España. Textos y Documentos Vol. II. De las Cortes de Cádiz a la Revolución de 1868* [Introducción de M. de Puelles Benítez]. Madrid: Publicaciones MEC, 1997.

MEC. *Historia de la Educación en España. Textos y Documentos. Vol. III. De la Restauración a la II República* [Introducción de M. de Puelles Benítez]. Madrid: Publicaciones MEC, 1982.

MEC. *Historia de la Educación en España. Textos y Documentos. Vol. IV. La educación durante la Segunda República y la Guerra Civil* [Introducción de A. Molero Pintado]. Madrid: Publicaciones MEC, 1991.

MEC. *Historia de la Educación en España. Textos y Documentos. Vol. V. Nacional-Catolicismo y Educación en la España de la posguerra* [Introducción de A. Mayordomo Pérez]. Madrid: Publicaciones MEC, 1990.

MEC. *Informe del sistema educativo español 2009.* Madrid: Secretaría General Técnica, Ministerio de Educación, 2009.

Milani, Lorenzo. *Maestro y cura de Barbiana. Experiencias pastorales.* Madrid: Marsiega, 1977.

Molero Pintado, Antonio. «Reflexiones en torno a la educación popular», *Educación Popular.* Tomo III. La Laguna: Universidad de La Laguna, 1998, pp. 13-46.

Monarca, H. *Los fines de la educación.* Madrid: Narcea, 2009.

Monteiro Alcaide, A. *Sistema educativo y leyes básicas.* Madrid: Santillana, 2003.

Montessori, Maria. *La descoberta de l'infant.* Barcelona: Eumo [Col·lecció Textos Pedagògics, 1], 1987 (1994).

Moore, T. W. *Introducción a la Teoría de la Educación .* Madrid: Alianza Editorial, 1980.

Morin, E. *La mente bien ordenada.* Barcelona: Seix Barral, 2000.

Mounier, Emmanuel. *El personalismo, antología esencial.* Salamanca: Ediciones Sigueme SA, 2002.

Muñoz-Repiso Izaguirre, M. *Educar en positivo para un mundo en cambio.* Madrid: PPC, 2000.

Negrín Fajardo, Olegario; Vergara Ciordia, Javier. *Antología de Textos de Teorías e Instituciones contemporáneas de educación.* Madrid: Editorial Centro de Estudios "Ramón Areces", 2005.

Neill, Alexander S. *Autobiografía: Neill! Neill! Orange peel!.* México: Fondo de Cultura Económica, 1976.

Neill, Alexander S. *Maestros problema y los problemas del maestro.* México: Editores Mexicanos Unidos, 1978.

Neill, Alexander S. *Hablando sobre Summerhill.* México: Editores Mexicanos Unidos, 1979.

Neill, Alexander S. *Hijos en libertad* [Prólogos de Arminda Aberastury y Marta Mata]. Barcelona: Gedisa, 1979.

Neill, A. S. *Hijos en libertad.* Barcelona: Gedisa, 1980.

Neill, Alexander S. *Summerhill. Un punto de vista radical sobre la educación de los niños.* Madrid: Fondo de Cultura Económica, 1982.

Neill, Alexander S. *El nuevo Summerhill.* México: Fondo de Cultura Económica, 1994.

Neill, Alexander S. *Summerhill*. Vic: Eumo Editorial [Col·lecció Textos Pedagògics, 48], 2012 .

Nogueira, R. *Principios constitucionales del sistema educativo español*. Madrid: Centro de Publicaciones, Ministerio de Educación y Ciencia, 1988.

Oroval, E. *Economía de la Educación*. Barcelona: Ariel, 1996.

Ortega Esteban, J. (coord.). *Educación social especializada*. Barcelona: Ariel, 1999.

Ortega Esteban, J. (coord.). *Pedagogía social especializada*. Barcelona: Ariel, 1999.

Ortega, R.; Minguez, R. *Los valores en la educación*. Barcelona: Ariel, 2001.

Ossenbach Sauter, G abriela (ed.). *Psicología y Pedagogía en la primera mitad del siglo XX*. Madrid: UNED, 2003.

Otero Urtaza, Eugenio. *Las Misiones Pedagógicas. Una experiencia de educación popular*. Sada (A Coruña): Ed. do Castro, 1982.

Palacios, Jesús. *La cuestión escolar. Análisis y perspectivas*. Barcelona: Editorial Laia, 1984 (5ª edición).

Pedró, F.; Puig, I. *Las reformas educativas. Una perspectiva política y comparada*. Barcelona: Paidós, 1999.

Pestalozzi, Johann Heinrich. *Com Gertrudis educa els fills* [Pròleg de Bernat Sureda]. Vic: Eumo Editorial [Col·lecció Textos Pedagògics, 9], 1986.

Pestalozzi, Johann Heinrich. *La velada de un solitario y otros escritos* [Introducción de José María Quintana Cabanas]. Barcelona: Herder, 2001.

Pestalozzi, Johann Heinrich. *El libro de las madres y otros escritos* [Introducción de José María Quintana Cabanas]. Barcelona: PPU, 2004.

Pestalozzi, Johann Heinrich. *Mis investigaciones sobre el curso de la naturaleza humana en la evolución de la humanidad* [Introducción de José María Quintana Cabanas]. Madrid: Antonio Machado Libros, 2004.

Pestalozzi, Johann Heinrich. *Cartas sobre educación infantil* [Introducción de José María Quintana Cabanas]. Madrid: Tecnos [Clásicos del pensamiento, 42], 2006 (3ª edición).

Pestalozzi, Johann Heinrich. *Sobre la idea de educación elemental* [Introducción de José María Quintana Cabanas]. Barcelona: PPU, 2006.

Pestalozzi, Johann Heinrich. *Opiniones, experiencias y medios para fomentar un estilo de educación adecuado a la naturaleza humana* [Introducción de José María Quintana Cabanas]. Barcelona: PPU, 2008.

Petrus, Antoni (coord.). *Pedagogía social*. Barcelona: Ariel, 1997.

Piaton, Georges. *Pestalozzi. La confianza en el ser humano*. México: Trillas; Alcalá de Guadaíra (Sevilla): Eduforma [Biblioteca Grandes Educadores, 9], 2005.

Pineda, P. (coord.). *Pedagogía laboral*. Barcelona: Ariel, 2002.

Popenoe, Joshua. *Summerhill. Una experiencia pedagógica revolucionaria*. Barcelona: Editorial Laia, 1982 (8ª edición).

Postlethwaite, T. Neville. «Torsten Husen (1916-)», *Prospects: the quarterly review of comparative education* [Paris, UNESCO: International Bureau of Education], vol. XXIII , nº 3-4 (1993), p. 677-686.

Postman, N. *El fin de la educación. Una nueva definición del valor de la escuela*. Barcelona: Ediciones Octaedro, 1999.

Puelles Benítez, Manuel de. *Política y Administración educativas*. Madrid: UNED, 1987.

Puelles Benítez, Manuel de. *Educación e ideología en la España contemporánea*. Madrid: Tecnos, 1999 (4ª edición).

Puelles Benítez, Manuel de. *Política y educación en la España contemporánea*. Madrid: UNED, 2004.

Puelles Benítez, Manuel de. *Problemas actuales de la política educativa*. Madrid: Morata, 2006.

Puelles Benítez, Manuel de. *Modernidad, republicanismo y democracia. Una historia de la educación en España (1898-2008)*. Valencia: Tirant lo Blanch, 2009.

Puig, J. M. *Teoría de la Educación. Una aproximación sistémico-cibernetica* . Barcelona: PPU, 1986 (2ª edición).

Puig Rovira, J. M.; Trilla Bernet, J. *La pedagogía del ocio*. Barcelona: Laertes, 1996.

Quintana Cabanas, J. M. *La teoría de la educación. Concepción antinómica de la educación*. Madrid: Dykinson, 1988.

Reimer, Everett. *La escuela ha muerto. Alternativas en materia de educación*. Barcelona: Barral Editores, 1981.

Rogers, Carl R. *Libertad y creatividad en la educación: el sistema "no directivo"* . Barcelona: Paidós, 1982.

Rogers, Carl R. *Libertad y creatividad en la educación en la década de los ochenta*. Barcelona, Buenos Aires, México: Paidós, 1991.

Rousseau, Jean-Jacques. *El contracte social*. Barcelona: Edicions 62, 1985.

Rousseau, Jean-Jacques. *Emili o de l'Educació* [Pròleg de Josep González-Agàpito, Salomó Marquès i Alain Verjat]. Vic: Eumo editorial [Col·lecció Textos Pedagògics, 7], 1985.

Ruiz Berrio, Julio. «Francisco Giner de los Ríos (1839-1915)», *Perspectivas. Revista trimestral de educación comparada* [París, UNESCO: Oficina Internacional de Educación], vol. XXIII, núm. 3-4 (1993), pp. 808-821.

Ruiz Berrio, Julio. *La educación en los tiempos modernos. Textos y documentos*. Madrid: Editorial Actas, 1996.

Sáez Carreras, Juan. *Emmanuel Mounier: una filosofía de la educación*. Valencia: Nau Llibres, 1981.

Saffange, Jean François. «Alexander Sutherland Neill (1883-1973)», *Perspectivas. Revista trimestral de educación comparada* [París, UNESCO: Oficina Internacional de Educación], vol. XXIV, núm. 1-2 (1994), pp. 220-230.

Salvá Mut, F.; Nicolau Colom, I. *Formación e inserción laboral*. Madrid: Pirámide, 2000.

Santos Rego, A. (ed.). *Políticas educativas y compromiso social. El progreso de la equidad y la calidad*. Madrid: Ministerio de Educación y Ciencia, Ediciones Octaedro, 2009.

Sanvisens, Alexandre. *Introducción a la pedagogía*. Barcelona: Barcanova, 1984.

Sanz Fernández, Florentino. *Educación no formal en la España de la postguerra*. Madrid: Universidad Complutense, 1990.

Sarramona, Jaume. *Fundamentos de educación*. Barcelona: Ed. Ceac, 1989.

Sarramona, Jaume. *Teoría de la educación. Reflexión y normativa pedagógica*. Barcelona: Ariel Educación, 2000.

Sarramona, Jaume. *Desafíos a la escuela del siglo XX*. Barcelona: Octaedro, 2002.

Sarramona, Jaume; Vázquez, Gonzalo; Colom, Antoni J. *Educación no formal*. Barcelona: Ariel, 1998.

Scuola De Barbiana. *Carta a una mestra*. Vic: Eumo [Col·lecció Textos Pedagògics, 36], 1998.

Soetard, Michel. «Jean-Jacques Rousseau (1712-1778)», *Perspectivas. Revista trimestral de educación comparada* [París, UNESCO: Oficina Internacional de Educación], vol. XXIV, núm. 3-4 (1994), pp. 435-448.

Soetard, Michel. «Johan Heinrich Pestalozzi (1746-1827)», *Perspectivas. Revista trimestral de educación comparada* [París, UNESCO: Oficina Internacional de Educación], vol. XXIV, núm. 1-2 (1994), pp. 299-313.

Solà Gussinyer, Pere. «Francisco Ferrer Guardia: la Escuela Moderna, entre las propuestas de educación anarquista», Trilla, Jaume. (Coord.) *El legado pedagógico del siglo XX para la escuela del siglo XXI*. Barcelona: Graó 2001, pp. 41-68.

Steinberg, S. R.; Kincheloe, J. L. *Cultura infantil y multinacionales*. Madrid: Morata, 2000.

Stoll, L.; Fink, D. *Para cambiar nuestras escuelas. Reunir la eficacia y la mejora*. Barcelona: Octaedro, 1999.

Suchodolski, B. *La educación humana del hombre*. Barcelona: Laia, 1977.

Sujomlinski , Vasili A. *Pensamiento pedagógico*. Moscú: Progreso, 1975.

Tiana Ferrer, Alejandro. *Maestros, misioneros y militantes. La educación de la clase obrera madrileña (1898-1917)*. Madrid: MEC/CIDE, 1992.

Tiana Ferrer, Alejandro. [et.alt.]. *Historia de la educación: Edad Contemporánea*. Madrid: UNED, 2002.

Tiana Ferrer, Alejandro. *Por qué hicimos la Ley Orgánica de Educación*. Madrid: UNESCO / Santillana, 2009.

Tolstoi, Lev N. *Qui ha d'ensenyar a qui i altres articles pedagògics* [Pròleg de Gerard Jacas]. Barcelona: Eumo [Col·lecció Textos Pedagògics, 25], 1990.

Tolstoi, Lev N. *La escuela de Yasnaia Poliana* [Prólogo de Alejandro Sanvicenç Marfull]. Palma: José J. de Olañeta Editor, 1978 (1ª edición), 2003 (2ª edición).

Tomasi, Tina. *Ideología libertaria y educación*. Madrid: Campo Abierto, 1978.

Trilla Bernet, Jaume. *Otras educaciones. Animación sociocultural, formación de adultos y ciudad educadora*. Barcelona: Anthropos, 1993.

Trilla Bernet, Jaume (coord.). *Animación sociocultural. Teorías, programas y ámbitos*. Barcelona: Ariel, 1997.

Trilla Bernet, Jaume (coord). *La educación fuera de la escuela. Ámbitos no formales y educación social*. Barcelona: Ariel: 2003.

Vázquez, G. (coord.) *Pedagogía y educación ante el siglo XXI*. Madrid: Universidad Complutense, 2005.

Vela López, Fernando. *Persona, poder, educación. Una lectura de E. Mounier*. Salamanca: San Esteban, 1989.

Vicente Hernández, Ulpiano. *La Educación: teorías e instituciones contemporáneas. Documentos para la reflexión y el debate*. Almería: Universidad de Almería, Servicio de Publicaciones, 2002.

Viñao Frago, Antonio. *Tiempos escolares, tiempos sociales*. Barcelona: Ariel, 1998.

Viñao Frago, Antonio. *Escuela para todos. Educación y modernidad en la España del siglo XX*. Madrid: Marcial Pons Historia, 2004.

Westbrook , Robert B. «John Dewey (1859-1952)», *Perspectivas. Revista trimestral de educación comparada* [París, UNESCO: Oficina Internacional de Educación], vol. XXIII , núm. 1-2 (1993), pp. 289-305.

Zimring, Fred. «Carl Rogers (1902-1987)», *Prospects: the quarterly review of comparative education* [Paris, UNESCO: International Bureau of Education], vol. XXIV, nº 3-4 (1994), p. 411-422.

Altres recursos

A l'aula virtual de l'assignatura *Pensament i contextos educatius contemporanis*, a la qual s'hi accedeix a través de la plataforma de teleeducació Moodle, l'alumne tindrà a la seva disposició diversos recursos d'interès per a la seva formació: tauler de notícies, calendari, documents electrònics, enllaços a internet, audiovisuals i glossari de l'assignatura.

